

טיב הקהילה

תצורה
ח' אדר תשפ"ה

המסע לפי אופק דרושלים

זמני הדלקת הנרות ומצ"ש

הרה"ג	5:06
מוצ"ש	6:20
ר"ת	6:59

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סוק"ש א'	8:09
סוק"ש ב'	8:51

הומנים לפי שיעור חורף

גילוי מס':

773

יו"ל ע"י קהילת שבת בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הרה"צ

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

חיזוק להבאים בשערי העבודה

אפילו לעידוד זה לא זכה. הוא אשר דיבר הכתוב (מיכה ג, ח) ואמר: 'כי אשב בחושך ה' אור לי, כשהאדם שרוי בבחינת 'חושך', זוהי אות שהוא בדרך אל האורה, כי כאמור זהו סידורו של עולם שהחושך מקדים את האור, וכל עוד שאין האדם ממשמש בעבודת החושך אות הוא שעדיין לא התחיל בעבודה הרצויה, ורחוק הוא מן האורה, וכלל אינו מובטח שיזכה לזה אי פעם...

ואפשר לפרש לפי זה גם את דברי הרמב"ם (הלכות תלמוד תורה ג, ג) על ענין לימוד התורה בלילות וז"ל: 'אף על פי שמצוה ללמוד ביום ובלילה, אין אדם לומד רוב חכמתו אלא בלילה, לפיכך מי שרצה לזכות בכבוד התורה, יזהר בכל לילותיו, ולא יאבד אפילו אחד מהן בשנה ואכילה, ושתייה ושיחה וכיוצא בהן, אלא בתלמוד תורה ודברי חכמה.

אמרו חכמים (עירובין סה:): אין רינה של תורה אלא בלילה, שנאמר (איכה ב, יט) קומו רוני בלילה וכל העוסק בתורה בלילה חוט של חסד נמשך עליו ביום, שנאמר (תהלים מב, ט) יומם יצוה השם חסדו ובלילה שירה עמי תפילה לאל חי, (סנהדרין עב.) וכל בית שאין נשמעים בו דברי תורה בלילה אש אוכלתו, שנאמר (איוב כ, כ) כל חושך טמון לצפוניו תאכלהו אש לא נופת, כי דבר ה' בזה (במדבר טו, לא) זה שלא השגיח על דברי תורה כל עיקר, (סנהדרין עט.) עכ"ל הרמב"ם.

רואים מדבריו, שעושה עסק גדול מלימוד התורה בלילה, ודאי שבפשטות כוונתו שצריכים ללמוד תורה בלילה. אבל אפשר גם לפרש דבריו בדרך רמז, שכוונתו לשעה שהיא בבחינת לילה לאדם דהיינו שמרגיש אז כבדות בכל איבריו ואינו חש את נועם התורה ועל זה אמר הרמב"ם שלא יאבד אפילו לילה אחד, היינו שדוקא זה הזמן שהוא בחושך יראה לצל ליגיעה מכלי להתרפאות, כי בכך מקרב עצמו אל האור.

הוא הדבר ששמעתי כבר לפני קרוב לששים שנה מפי מורי ורבי הגה"צ רבי נטע פריינד ז"ל, שאמר בשם צדיקים לפרש מאמרו של רש"י (לעיל פסוק כ) 'כתית למאור ולא כתית למנחות' שאם עבר על האדם בחינת 'כתית' כי שבו ורצוץ הוא אחר שאינו רואה ברכה בעמלו, יתחזק ויבין שמתוך זה החושך יזכה 'למאור' היינו לאורה של תורה. 'לא כתית למנחות' רצה לומר שלא תהיה כתישה זו סיבה ליאוש ומנוחה מן העבודה. שלא יסיק מכך שאין הוא האדם המוכשר לאורה של תורה.

וכן אמרו חז"ל (שיר השירים רבה פרשה ח סימן י) וז"ל: 'מה טעם האלף לך שלמה, ה' חייא בריה דרבי אבא דיפי אמר הלומד תורה בצער נוטל אלף, שלא בצער מאתיים נוטל בשכרו, ממי את למד משבטו של יששכר ומשבטו של נפתלי, שבטו של נפתלי על ידי שהיו עוסקים ולומדים תורה בצער ונטלו שכר אלף, הה"ד (דברי הימים א, יב לה) ומנפתלי שרים אלף, אבל שבטו של יששכר על ידי שהיו למדן תורה שלא בצער נטלו שכר מאתיים, שנאמר (שם פסוק לג) ראשיהם מאתיים וכל אחיהם על פיהם, עכ"ל.

בהנהל מועד מחוץ לפרכת אשר על העדת יערך אתו אהרן ובניו מערב עד בקר לפני ה' הקת עולם לדורתם מאת בני ישראל: (כג, כא) ...

יש לומר שרמז הכתוב על אלו ההפצים לזכות לבחינת 'ארוך', היינו שחפצים להנות מזיוה של תורה ואינם מסתפקים רק ברצון, אלא עוסקים באתערותא דלתתא, ומתייגעים בשיבתם בזהל מועד' - היא 'אהלה של תורה', אולם גם אחר ריבוי יגיעם עדיין אינם זוכים לראות אור, ועדיין רואים את עצמם 'מחוץ לפרוכת אשר על העדות', כי הם עומדים מול מסכים המבדילים בינם לבין התורה הנקראת 'עדות', ואז זקוקים הם לחיזוק שיחזיקו עוד במעמדם עד שיזכו אותם מן השמים ויתמלאו משאלותיהם. וזה החיזוק הוא בחינת 'ערך' אותו אהרן ובניו כי על אותה עריכה נאמר (במדבר ת, ג) 'זיעש כן אהרן ופירש': 'מלמד שלא שינה ותמדת הטיב את הנרות באותה חיבה כבראשונה, כמו כן אומרים לאלו המתייגעים שישמיכו ביגיעם באותה השתוקקות שהיתה להם בתחילה. וכך ימשיכו גם מאותה שעה שנתרפו ידיהם, ונתהפכו לבחינת 'ערב', עד שיזכו אותם מן השמים לבחינת 'בקר', ויזכו לחוש במתיקותה של תורה.

ומה יהיו דברי החיזוק המעודדים את הנפשות בעת חולשתן ורפינותן? על ידי שיודיעו לה 'חוקת עולם' - שכך הוא חוקו וסידורו של עולם בכל הענינים, ברישא חשוכא והדר נהורא ואין האדם יכול לזכות לאורה של תורה כל עוד שאינו עובר בחינת 'לילה', ויודע עוד, שגם אם בחינת לילה מתמשכת יש לה קצבה, ולבסוף יזכה לבחינת 'נהורא' ויתענג מזיוה של תורה.

חיזוק זה מיועד לישראל 'לדורותיהם' - עד סוף כל הדורות, כי כאמור זהו סידורו של עולם, ואין שינו במעשה בראשית.

והאיך תהיה תקומה לדיעה זו? לזה אמר 'מאת בני ישראל' - שיאירו אלו שכבר זכו למדרגת 'ישראל הנקראת 'גדלות', לאלו שהם עדיין במדרגת 'עקב' הנקראת 'קטנות'. והיינו שלאילו שהם בחינת 'עקב' תהיה בקבלה מאלו שכבר זכו לבחינת 'ישראל', שגם בהם נתקיימו הדברים ולא זכו לגדלות' כל עוד שלא עברו בחינת של 'קטנות'.

הוא אשר דיבר החכם מכל אדם שלמה המלך ע"ה (קהלת ב, ט): 'אף חכמתי עמדה לי, וביארו חז"ל (ילקוט שמעוני רמז תתקסח): 'אמר רבי חנינא בר פפא תורה שלמדתי באף נתקיימה לי, כלומר, התורה שלמד בזמן שהיה לו קשה הלימוד מאוד, הוא זה שהביאו לזכות לבסוף להנות מאורה.

גם בדורות האחרונים היו כמה וכמה צדיקים שחקקו לזכרון עולם איך שזכו לאורה רק אחד שכבר טעמו טעם מיתה. בעבודת השי"ת. בין אלו הצדיקים נמנה הגה"ק מקאמרנא ז"ע, שכתב שבתחילת דרכו הרגיש בלימודו אלף פעמים טעם מיתה. כמו כן מקובל מפי הרה"ק רבי נחמן מברסלב שהעיד גם הוא על נדל יגיעו בימי חורפ, והוא זה שגם העיד על הנתיבות לחזק את הצעירים היגיעים באמרו שאילו היו מבשרים לו אז בימי חורפו שעוד יבוא יום ויזכה לחוש במתיקות ועריבות התורה והעבודה היתה עבודתו קלה יותר, אולם

טיב המערכת

הקרב אליך את אהרן אחיך

מסופר על אדם אחד שכולם הכירוהו שהוא איש של חסד, ומנהגו היה שמדי יום שיש היה מתהלך ברחובות ובשווקים ומחפש אנשים הנושאים סלים כבדים, וכאשר היה מוצא אחד כזה היה עוזר לו בשמחה לשאת את משאיתו הכבדים לביתו, והנה יום אחד הבחין באשה אחת הנושאת סלים כבדים למרות שהיה 'שומר עניינים' ולא הביט לראות את האשה בכל זאת, הוא הרי 'בעל חסד, ומיד גינש אל האשה כדי לעזור לה, תוך כדי שהוא לוקח לידו כמה סלים כבדים הוא שומע את קולה, והנה הוא מבחין כי הקול הזה מוכר לו, זהו קולה של אשתו... על אתר הניח את הסלים, באומר 'אשתי כבר חסתדה, והוא רץ לחפש עוד מצוות וחסדים... הקב"ה אומר למשה רבינו 'אתה הקרב אליך את אהרן אחיך ואת בניו אתו מתוך בני ישראל, אין ספק כי לקב"ה ישנם סיבות טובות ונבונות למה בחר דווקא באהרן הכהן, אבל התורה הקדושה היא נצחית ותמיד יש לנו מה ללמוד ממנה ומתוך הפסוקים אנחנו יכולים ללמוד שהקב"ה מלמד את משה רבינו ואותו כלל חשוב, אתה נמצא במקום חשוב? יש לך משרה חשובה? אתה עוסק בחסד? אל תשכח את הקרובים שלך, תקרב אותם תעזור להם גם אם שם תקבל פחות תודות או שאולי בכלל לא יודו לך כי בעיניהם זה מובן מאליו שאתה עוזר למשפחה, אבל זהו החסד האמיתי!

חז"ל אומרים 'האוהב את שכניו והמקרב את קרובו, והנושא את בת אחותו, והמלוה פרוטה לעני בשעת דחקו, עליהם הכתוב אומר, 'אז תקרא ה' יענה, כלומר מלבד החיוב לקרב את הקרובים יש כאן גם סגולה שמי שנוהג כן מביטיחה לו התורה 'אז תקרא ה' יענה, שהקב"ה יענה לבקשותיו, היש לנו סגולה גדולה מזו? וכבר נפסק להלכה שלעניי ביתו קודמים, וכך ראינו אצל כל גדולי ישראל שהיו עושים חסד קודם עם בני ביתם וגם כשעסקו בחסד, נהזרו שלא יהיה על חשבון הבית, כי החסד האמיתי מתחיל בתוך הבית, ואח"כ במעגל הקרוב, ורק אח"כ במעגל הרחב יותר.

(לפי טיב התורה-תצורה)

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיב
באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

טיב
ההודעות

עדכוני שיחות: 100024-0534

הלכות קריאת המגילה

זמן הקריאה

א. חייב אדם לקרות המגילה בלילה ולחזור ולשנותה ביום זכר לנס שהיו צועקים בימי צרתם יום ולילה (סי' ה'רפ"ז ס"א וס"ב שם) וכיון שהיתה הצעקה בעת צרתם יומם ולילה, לכן קורין גם הזכרת הנס שניצולו (דהיינו המגילה שכתוב בה הל' יומם ולילה (לבוש ס"א).

ב. קריאת המגילה של לילה זמנה כל הלילה, דהיינו מצאת הכוכבים עד עלות השחר, ואם לא קראה קודם אפילו באונס שוב לא יקרא דמשעלה עמוד השחר ימאס הוא (שם).

ג. קריאת המגילה של יום זמנה כל היום דהיינו מן הנץ החמה עד סוף היום בשקיעת החמה. ואע"פ שמעיקר הדין היה אפשר לקרותה מזמן עלות השחר, מ"מ כיון שאין הכל בקיאות בעו"ש ושמא יבוא להקדים לכן אין לקרותה עד הנץ החמה שאז יום ברור הוא לכל. ואין צריך שיעלה כל גוף השמש על הארץ, אלא משעת תחילת הנץ ג"כ מותר לכתחילה (ס"א וס"ב ושיע"צ שם).

ד. ובדיעבד אם קראה משעלה עמוד השחר יצא. וה"ה אם היה אונס קצת יכול לקרותה אף לכתחילה משעלה עמוד השחר (שם).

ה. אם לא קראה עד בין השמשות, יקראנה אז בלי ברכה (ס"ב סק"ה).

ביטול תורה או שאר מצוות כדי לשמוע מגילה
ו. מבטלים תלמוד תורה לשמוע מקרא מגילה (ס"ב).

ז. אפילו היתה חבורה גדולה של מאה אנשים שלומדים באיזה בית הרי אלו מבטלים לימודם כדי לקרותה בביהכ"נ בציבור, משום דברוב עם הדרת מלך. ומ"מ מי שמתפלל כל השנה בקביעות במנין מיוחד שהוא ג"כ ביהמ"ד אלא שאין שם רק מיעוט אנשים שמתפללים שם אינו מחויב לילך לבית הכנסת הגדול, ובודאי שלא נאמר דכל בתי הכנסות הקטנים שבעיר יהיו חייבים לילך לביהכ"נ הגדול שבעיר, ולא אמרו אלא לענין בעו"ב שיש לו מנין בביתו שאף שהמנין שלו הוא בקביעות מ"מ צריך לילך לביהכ"נ שבעיר משום פרסומי ניסא (ס"ב סק"ז ושיע"צ שם).

ח. וכל שכן שאר מצוות של תורה שכולם נדחים מפני מקרא מגילה (וחי' ססת מצוה וכו' להלן). וכל זה דוקא כשיש שהות לעשות שתיהן, אבל אם אי אפשר לעשות שתיהן אין שום מצוה דאורייתא נדחית מפני מקרא מגילה דמקרא מגילה אינו אלא מדרבנן. ו"א דאעפ"כ מקרא מגילה קודם אף אם ע"ז ידחה המצוה לגמרי, משום פרסומי ניסא (שיע"צ שם וס"ב סק"א).

דברים האסורים קודם קריאת המגילה
ט. אסור לאכול קודם קריאת המגילה בין ביום ובין בלילה. ואפילו טעימה בעלמא אין להקל אלא לצורך גדול כגון שהוא חולה קצת או אם התענית קשה לו. ושיעור הטעימה הוא כביצה פת או מושקן כשיעור ליצה (ורמ"א סי' תרצ"ב ס"ד וס"ב סק"ד).

י. ו"א ששתיה מותר, ולא גרע מאיסור אכילה קודם תפילת שחרית דאסור לאכול ומותר לשנות הליטות א"י.

יא. אם הוא אדם חלוש והשהייה יזיק לבריאותו ויכול לבוא לידי חולי, וגם לא יספיק לו טעימה מועטת מותר לו לאכול, ומ"מ יבקש מאחר שיזכירו לקרות את המגילה אחר אכילתו (ס"ב סק"ט).

יב. וכ"ש שאסור לישון קודם קריאת המגילה.

ואפילו אם בדעתו לישון רק שעה מועטת, וה"ה בכל הדברים שאסור קודם ק"ש וכמבואר בס' ר"ב ובס' רל"ה עיי"ש (ס"ב סק"ט).

יג. מותר ללמוד קודם קריאת המגילה (מ"א סק"י).

נשים

יד. הכל חייבים בקריאת המגילה אחד אנשים ואחד נשים וגרים ועבדים משוחררים (ס"א). טו. ואע"פ שהיא מצוה שהזמן גרמא מ"מ הנשים חייבות בזה כיון שאין הן היו באותו הנס, דמתחילה היתה הגזירה אף עליהן, כמ"ש במגילה: "להשמיד להרוג ולאבד מנעד ועד זקן טף ונשים" (ס"ב סק"א).

טז. ו"א שאם האשה קוראה לעצמה מברכת לשמוע מגילה, משום שאינה חייבת בקריאה, והמג"א מצדד דאשה לא תקרא כלל לעצמה אלא תשמע מן האנשים, ואם אין לה ממי לשמוע אזי תקרא היא לעצמה במגילה כשירה ותברך לשמוע מקרא מגילה (ורמ"א וס"ב שם).

יז. ואם אחר קורא בשבילן ומברך להוציאן י"ח טוב שייברך לשמוע מגילה (ס"ב סי' תרצ"ב סק"א). ו"א דראוי שייברך על מקרא מגילה (תשו"ב ה"ג סי' רכ"ה). ובספר שלמת חיים (סי' שיע"ג) כתב שמדברי הראשונים הפוסקים שלא הביאו נוסח אחר בברכה לנשים נראה שאם יברכו על מקרא מגילה כאנשים ג"כ אין קפידא. ועי' שו"ת מנחת יצחק (ה"ג סי' כ"ד) שכתב דהנשים השומעות מן האיש שכבר יצא מקודם י"ח חובת הקריאה יש להן לברך לעצמן, וה"ה שלא יצאו כולן ע"י אחת מן השומעות אלא כל אחת תברך לעצמה. ויש מי שכתב שאם קרא בבית הכנסת וחוזר וקורא לנשים לא יברך בשבילן וגם הן לא יברכו (בא"ח א"ה פורים ס"א).

קטנים

יח. מחנכין את הקטנים שגועו למצות חינוך לקרות את המגילה (הרפ"ט ס"א וס"ב שם). יט. וכיון שגם הנשים חייבות, פשוט דגם בקטנות יש בהן משום מצות חינוך (ס"ב סק"ג).

כ. מנהג טוב להביא הקטנים והקטנות לשמוע מקרא מגילה, כדי לחנכם במצות פרסומי ניסא (ס"ד וס"ב שם). והכוונה בזה דאף שמעיקר דין מצות חינוך היה די כמה שקורא לפניו בביתו, מ"מ כדי לפרסם הנס ביותר המנהג להביאם לביהכ"נ שישמעו בציבור, כדי לחנכם שגם בגדלותם ישמעו בציבור (ביהל"ה סנה"ג).

כא. ומטעם זה נוהגין הקהל לקרות בקול רם אלו הפסוקים שהם עיקר התחלת הנס וסופו, והם: איש יהודי ומרדכי יצא ליהודים כי מרדכי היהודי, כדי לעורר הקטנים שלא יישנו ויתנו לבם על הקריאה, ומקורן אותם הפסוקים כדי לחנכם (שם).

כב. ומכל מקום לא יביאו את הקטנים ביותר שמבלבלין דעת השומעים (ס"ב סק"ו).

כג. ועכשיו בעוונותינו הרבים נהפוך הוא, שלא זו בלבד שאינם שומעים אלא עוד הם מבלבלים שגם הגדולים אינם יכולים לשמוע, וכל ביאתם הוא רק להכות את המן, ובהו אין האב מקיים מצות חינוך כלל, ובאמת מצד מצות חינוך צריך כל אב להחזיק את בנו הקטנים אצלו ולהשגיח עליהם שישמעו את הקריאה, וכשיגיע הקורא לזכור שם המן האגני רשאי הקטן להכותו כמנהגו, אבל לא שיהיה זה עיקר הבאת הקטן לבית הכנסת (ס"ב סק"ח).

מחיית עמלק

על ידי ההשתקקות של בנימין יכולים למחות את עמלק ואת קרידתו

בפרשתן כתיב (שמות כ"ט, ו) והטור הרביעי תרשיש ושהם וישפה משובצים זהב יהיו במלואתם.

הנה ידוע ומפורסם הסיפור של דמא בן נתניה המובא בגמרא (קדושין לא. ע"ז כ"ג). עד היכן כיבוד אב ואם, צאו וראו מה עשה עובד כוכבים אחד לאביו באשקלון ודמא בן נתניה שמו, בקשו ממנו חכמים אבנים לאפוד בששים ריבוא, שכה, והיה מפתח מונח תחת מראשותיו של אביו, ולא ציערו. וכתבו התוספות (ע"ז כ"ד, ד"ה ואבני מלואים) בשם הירושלמי (פאה פ"א ה"ג), שהאבן שנאבד לחכמים היה האבן ישפה של בנימין.

ויש להתבונן, על מה עשה ה' ככה, שבדוקא האבן של בנימין נאבדה, ושגם לאחר שנמצא אבן כזה, לא יקבלו את זה משום שדמא בן נתניה לא ירצה להעיר את אביו משום כיבוד אב.

בנימין היה היחיד מכל השבטים שלא היה לו שום פגם במצות כיבוד אב

ומבאר המשך חכמה ביאור נפלא, דהנה מהסיפור הזה של דמא בן נתניה לקחו כלל ישראל בכל הדורות חיזוק נפלא במצות כיבוד אב, אפילו כל ילדי ישראל מכירים את הסיפור, ועושים קל וחומר, אם הגוי נזהר כל כך בכיבוד אביו, כל שאכן אנתנו ילדי ישראל.

ולכן סיבה השי"ת שהחיזוק הזה יצא לכל הדורות דוקא על ידי בנימין, כי הוא היה היחיד מבין השבטים שלא היה לו שום פגם במצות כיבוד אב, כי כל השבטים ציערו לאביהם במכירת יוסף, ואפילו יוסף עצמו שאליו עשו את הצער ומכרוהו, מכל מקום גם הוא גרם צער לאביו, מה שלא הודיע לאביו כל השנים שהוא חי. והגם שיש על זה המון תירוצים וביאורים, מאיזה טעם לא הודיע יוסף לאביו שהוא חי, אך סוף סוף נצטער יעקב אביו בגללו.

נמצא שבנימין הוא היחיד מבין השבטים שלא היה לו שום פגם בכיבוד אב, ולכן סיבה השי"ת שדוקא על ידי האבן של בנימין, יקבלו כלל ישראל בכל הדורות חיזוק במצות כיבוד אב ואם, מאחר שלא היה לו שום פגם במצוה זו.

בנימין זכה שיהיה הבת מן מקדשות בחלקו בזכות קיומו מצות כיבוד אב בשלימות

והנה בשבת זו פרשת תצוה, הוא שבת זכור, שבת מחיית עמלק. ובודאי שלא בחינם סיבה השי"ת שהרבה שנים יחול שבת זכור בשבת פרשת תצוה. ואפשר לומר על פי דברי המשך חכמה, שבפרשת תצוה רואים גדל הכיבוד אב של בנימין, שלא היה לו שום פגם במצות כיבוד אב, ולכן ניתן לו האבן ישפה כמו שנתבאר.

ומבואר בדברי המשך חכמה, שלכן נבנה הבית המקדש הראשון והשני בחלקו של בנימין, בזכות מצות כיבוד אב שקיים בשלימות.

וכמו שאמרו בגמרא (יומא י"ב), מה היה בחלקו של יהודה - הר הבית, הלשכות והעזרות. ומה היה בחלקו של בנימין - אולם והיכל, ובית קדשי הקדשים. ורצועה היתה יוצאת מחלקו של יהודה ונכנסת לחלקו של בנימין, ובה היה מזהב בני, ובנימין הצדיק היה מצטער עליה לבלעה (שם המובא י"ה בחלקו) בכל יום שנאמר (דברים לג, י"ב) חופץ עליו כל היום. לפיכך זכה בנימין הצדיק ונעשה אושפיזין לגבורה, שנאמר (שם) ובין כתפיו שכן. ופירש"י, אושפיזין לגבורה - שהיה הארון נתון בחלקו.

וכתב השם משמואל (פרשת ראה ועד), שרואים מזה שעבודתו של בנימין היתה בתשוקה גדולה ועצומה, ולכן הגם שכבר היה הכל בחלקו, האולם והיכל וקדשי הקדשים מכל מקום הצטער כל כך בכל יום ורצה לבלוע את אותה רצועה שיוצאת מחלקו של יהודה, כי מגדל השתקקות רצה לזכות לעוד ועוד קדושה בחלקו.

על ידי החמימות והתלהבות יכולים למחות את עמלק

והנה אצל עמלק כתיב (דברים כ"ה י"ח) אשר קרך בדרך, ופירש"י, שהוא לשון קור וחום צנן והפשיך מרתיתו, שהיו כל האומות יראים להלחם בכב ובא זה והתחיל והראה מקום לאחריים. משל לאמבטי רותחת שאין כל בריה יכולה לירד בתוכה, בא בן בליעל אחד קפץ וירד לתוכה. אף על פי שנכזה הקרה אותה בפני אחרים.

והעצה איך למחות את עמלק ולהתגבר עליו, הוא על ידי מידתו של בנימין הצדיק, שהיה לו השתקקות והתלהבות עצומה לזכות לעוד ועוד קדושה, בהיך הגמור מעמלק הרשע שרועה לקרר את בני ישראל מעבודת השי"ת. וזהו מה שאמרו בגמרא (וב"ב קכ"ג), שאין זרעו של עשו - עמלק נוסה, אלא ביד זרעו של יוסף, כי דייקא על ידי בנימין שעבודתו הוא מותר התלהבות והשתקקות עצומה, יכולים להילחם עם הקרירות של עמלק, ולנצח אותו.

בנימין היה היחיד שלא השתחוה לעשו ולכן זרעו של עשו נמסר דוקא ביד בנימין

והר"מ מפאנו (עשרה מאמרות סאמר ח"ד חלק ג' פ"ד) כתב טעם אחר למה לא נמסרה מחיית עמלק אלא ביד בנימין, מפני שרק הוא לא השתחוה לעשו כשנפגש עם יעקב אביו בשובו מחרן, שהרי עדיין לא נולד. מה שאין כן כל שאר אחיו השתחוה לעשו, כמו שנאמר (בראשית לג, י"א) ותגשן השפחות הנה וילדיה ותשתחוין, ותגשן גם לאה וילדיה וישתחוון, ואחר נגש יוסף ורחל וישתחוון. ואף על פי שלכולם לא השתחוה לאל השכינה, מכל מקום יש בו משום מראית העין, ולכן עמלק שהוא מזרעו של עשו אינו נמסר, אלא ביד זרעו של בנימין שלא השתחוה כלל לעשו.

זכות שבנימין קיים כיבוד אב בשלימות זכה לנצח את עשו

ועל פי דברי המשך חכמה אפשר להוסיף על זה, דהנה ידוע שעשו קיים בהידור רב מאד מצות כיבוד אב, כמו שאמרו במדשו (כ"ד ס"ה ט"ז) אמר רבן שמעון בן גמליאל, כל ימי הייתי משמש את אבא ולא שימשתי אותו אחד ממאה ששימש עשו את אביו. אני בשעה שהייתי משמש את אבא הייתי משמשו בבגדים מלוכלכין, ובשעה שהייתי יוצא לדרך הייתי יוצא בבגדים נקיים. אבל עשו בשעה שהיה משמש את אביו, לא היה משמשו אלא בבגדי מלכות אמר, אין כבודו של אבא להיות משמשו אלא בבגדי מלכות.

ולכן כל שאר השבטים היות שהיה להם איזה פגם במצות כיבוד אב, כמו שבאר המשך חכמה, לכן לא יכלו לעמוד נגד עמלק ולנצחו, כיון שהוא מדוע של עשו שעומד עבורו הזכות שכביד את אביו בהידור גדול, ואילו הם פגמו קצת בכיבוד אב. ודייקא בנימין שלא פגם כלל וכלל במצות כיבוד אב, הוא יכול לנצח את עמלק ולמחותו.

יעוז השי"ת שזוכה לקיים בהידור רב מצות כיבוד אב ואם ללא שום פגם ולקיים כל המצוות בהתלהבות והשתקקות, וזכותו זה נזכה למחות את עמלק בשלימות, ויהיה השם שלם והכסא שלם בבית משיח צדקנו במרהר בימינו, אמן.

המתברך...

כשיציא לדרכו הפליא הגה"ק מסטמאר בפני פמליית אנשי לווייתו את ענוותנותו

העצומה של המקובל הצדיק שלא עשה שום 'עסק' כלל מן השינוי והמפרך הקיצוני שבין מברך למתברך... וכל היה לו בפשטות מחוללת אם צריך הוא להרכין ראשו ולהתבטל, או שהשני ירכין ראש בפניו להתבטל אליו...

זכור את אשר עשה לך עמלק!

"זכור את אשר עשה לך עמלק כו, אשר קרף בדרך ויזנב בך כל הנחשלים אחריו כו, תמחה את זכר עמלק מתחת השמים לא תשכח" דברים כה יז-ט

ידועה הקושיא ביסוד מצות 'זכור' שאנו מצויים בעשה ולא תעשה בל תשכח את אשר עשה עמלק ולאורה זו המצוה של הזכירה הנצחית נסתרת ממצות המחיה שנצטוונו למחות את שמו לגמרי, שהרי הדבר המחוי שנמחה זכרו מן העולם בוודאי ישתכח מן הלב, וכיצד ישתלבו שתי מצוות הסותרות הללו יחדיו, מצד אחד עלינו למחות לגמרי שלא יישאר זכרו בעולם כלום ומצד שני לזכרו לנצח ושלא לשכחו.

ברם לשון הכתוב 'זכור את אשר עשה לך' בלשון יחיד מורה, שעשה לכל אחד ואחד מישראל, את אשר עשה 'לך'...

בפני עצמך. כי מלבד המלחמה הכללית שנלחם עמלק בישראל, מוכח מפרשת זכור דגן שכולה אמורה בלשון יחיד, שיש לכל יחיד ויחיד בישראל מלחמה פרטית עם אותו 'עמלק' פרטי שנטפל אליו במיוחד. - ועל כך באה המצוה לכל אחד בפרטיות 'זכור את אשר עשה לך' בפני עצמך, שתזכור תמיד למחותו.

כמו שכתב הרב המגיד זצוק"ל בספרו 'עבודת ישראל לשבת זכור, חלקי': 'זכור את אשר עשה לך עמלק וגו'. דהנה שותא דעלמא לקרוא ולכנות אדם רשע בשם 'עמלק' ואין לו דבר למצה שאין לו שורש וטעם. והנה הענין הזה מפני שעמלק בטומאתו וברשעותו הכניס במלחמה אז איזה ניצוץ וענין רע בלב כל איש אשר לא לחם כנגדו כראוי. כי עיקר ענין עמלק הוא היצר הרע צורך כל אדם והו: 'מלחמה לה' בעמלק מדור דור' (שמות ת טז). דהיינו שבכל דור ובכל שעה היא המלחמה הגדולה אשר אנוהו נלחמים תמיד כל ימי היותנו על הארץ. כי 'עמלק' נטרדיקון ע"מ קסם ומרי. והו: 'זכור את אשר עשה לך עמלק, לך ממש, שעשה בקרבך ענין עמלק עמל קסם ומרי וכו' עכ"ל.

ונדע מ"ש בספרים הקדושים 'עמלק' בגימטריא 'רם', שהוא מחדיד ומכניס את מידת הגאווה ונסות הרוח בליבו של אדם שמגדל את עצמו בליבו, כד"א (דברים ת יד) 'יָדַם לְבַבְךָ וְשָׁכַחְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ', וכך מפתח בו את האנוכיות וההתנשאות, שמרגיש עצמו רם וגדול. ומידת הגאות וההתנשאות שורש היא לכל המידות הרעות כידוע, ששורש כולם מקליפת הגאות.

על כך היא אפוא עיקר מצות הזכירה, בל תשכח למחות את אותו עמלק הפנימי שבתוך ליבו של אדם פנימה. והו שפיר שיירך אף כשכבר נמחה מן העולם ונתקיים בו 'תמחה את זכר עמלק', מכל מקום עדיין שורש הקליפה הוה שהיא קליפת הגאות עדיין קיימת בעולם. וכל עוד הוה זה העמלק הפנימי מקנן בלב האדם ונלחם מלחמה לה, הרי שעדיין לא נכחדה קליפתו לגמרי והוא עדיין קיים ולכן יש לזכור את שנאותו ואיבתו תמיד בכל עת עד שישרש אחריו לגמרי, ועד שיהיה השם שלם והכסא שלם אמן.

- > * < -

בספר הקדוש 'שבחי בעל שם טוב' (דף צג) כתב חז"ק: 'שמעתי מר' אהרן דק"ק מעיבות שסיפר לפני הרב דקהלתנו'.

'פעם אחת נסע הבעש"ט לק"ק בראד, וכן במקום אחד סמוך לבראד. בלילה חדר הקב"ש וארכובותיו לא נמא נקש, עד שהעיר ר' צבי סופר משנתו מחמת קול העשש. אמר לו הסופר: למה את החרדות וספר לו שבא אלי רבי [אחיה השילוני] ושאל אותי, מי יותר טוב אתה או אברהם אבינו ע"ה שאלתי אותו מה זה מהות השאלה, אמר לי אתה תבוא לק"ק בראד ויעשו לך כבוד גדול, אם ח"ו לא תתחוק תאבד כל מה שהוה עד הנה, ונתחדדתי עד מאד'.

'וכשבא לק"ק בראד, באו אליו הנגידים להקביל פניו בסלבושי כבוד, והוא התחיל לשחק עם הסוסים ולהחליק אותם ולהכות אותם בידיו, כדרך המשחקים עם הסוסים. - ועתה דע לך עד היכן מונעת יראת חטא של הבעש"ט עכ"ל.

מסופר על הגה"צ המפורסם רבי חיים שאול דוויק הכהן זצוק"ל, מגדולי זקני המקובלים הספרדים בירושלים עיר הקודש ח"ו, בישיבת המקובלים 'בית א-ל-תכני' (תכונן בצדק). שפעם אחת הגיע אליו לביקור הגה"ק בעל 'יואל משה' מסטמאר זצוק"ל, באחת מנסיעותיו שערך בארץ הקודש.

היה זה בערוב ימיו של אותו זקן, בהיותו סני נהור, ונכנס אצלו לבקר בבית החולים שערי צדק, שם היה מאושפז מחמת מצב בריאותו הרופף.

בהיות שלא היינו המקובל הזקן [שעלה מראש צוהב] את שפת היידיש של יוצאי אשכנז, דיברו ביניהם בסוד שיהי שורפי קודש בלשון הקודש. - אך המקובל הזקן היה מדבר בהברה הספרדית כדרכו, ואילו הרבי הקדוש הגם שדיבר באותו לשון הקודש, הברתו היתה כשל חסידים בהברה אשכנזית. - וכך יצאו כמה עניינים שלא הבינו זה את זה במדויק עד שהיו חוזרים ומפרשים את עצמם בשפה ברורה ובאהבה עצומה, והערכת כבוד התורה הדידת, כדרכם של תלמידי חכמים המרבים שלום בעולם (ברכות סד).

כך שוחחו הצדיקים בדברי תורה בהלכה ובאגדה ובעניינים העומדים בדומם של עולם עד שייצאו הדברים מפורשים כשלה מאירים ומשמחים.

עם סיום הדיבור ההיסטורי הלן, ביקש הרבי מסטמאר ברכה מן המקובל הזקן, אך רבי חיים שאול הבין שברצונו של הרבי לברך אותו, ותיקף ומיד התכופף והרכין את ראשו בהכנעה מופלגה, כדי שיניח צדיק ידי קדשו על ראשו ויברכו, כאשר נהוג אצלם להאציל הברכה בסמיכת ידיים על הראש.

הרבי נודעוץ קלות ואמר בסערת נפשו: חלילה! לא לזה נתכוונתי, אלא בהיפוך! שורב יברך אותי... - נענה רבי חיים שאול בשיא הפשטות ואמר: טוב אם כך יכופף נא מר את ראשו! והניח את שתי ידיו הקדושות על ראש הרבי ובירכו ברוב התרגשות ולא היה ניכר אצלו שום נפקא מינא כלל, אם הוא המתברך או

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו למערכת ע"י הקוראים

'ני אטמרה שבת'

הנכדה שלי הייתה מאושפזת בבית חולים בארה"ב, הגעתי עם בעלי כדי להיות קרובים ולעזור לבני ונכדתי במהלך האשפוז, שכרנו מקום כשר קרוב לבית החולים וכך היינו להם לעזר.

בשבת בבוקר הלכתי לבקר ולעזור, כשהגעתי וראיתי את כל המכשולים האלקטרוניים המוצבים בכניסה לבית הרפואה לא ידעתי מה אעשה, וכיצד אצליח להיכנס בלי חלילה להיכשל. התפללתי לה' שיהיה בעזרי וצעדתי עד לכניסה. מכיוון ששבת זה יום חופשי אצל הגויים כמעט ולא היתה תנועת הולכי רגל בכניסה לבית החולים, ניצבתי מרוחק והמתנתי שמישהו יגיע לכניסה, וכאשר יפתחו דלתות הזכוכית האוטומטיים, אכנס מיד אחריו.

חלפו מספר דקות ואחד השומרים נכנס פנימה, תיכף מיהרתי להיכנס אחריו. שמחתי על הפתיחה של הדלת הראשונה, אלא שלפתע הוא הסתובב ויצא החוצה, עכשיו נתקעתי עומדת בין הכניסה הראשונה לבין הדלתות השניות שאף הן חשמליות. התפללתי לה' והנה השומר חזר ונכנס פנימה. נשמתי לרווחה ועתה הגעתי לעמדת הבידוק הביטחוני. שאלתי את השומר אם אני חייב לעבור

דרך המגנומטר או שאפשר להסתפק גם בלי זה? הוא שאל אותי אם אני יהודי, ושבת היום אצלי? עניתי לו כמובן בחיוב. השומר אמר לי לחכות רגע, הוא הביא לעצמו מחליף, ליווה אותי למעליות הזמין לי את המעלית לקומה השלוש עשרה, והמשיך ללוות אותי עד שעברנו את כל הדלתות החשמליות, והכניס אותי למחלקה שבה הנכד שלי מאושפז.

הודיתי לו מקרב לב, ולא הבנתי איך הוא יודע כל כך טוב את המותר והאסור לנו בשבת. הוא אמר שעבד בעבר בשכונה שגדל בו כגוי של שבת, ולכן הבין מיד את הצורך שלי!!!

כמה הקלה ושחרור, כמה הטוב ה' שסיידר לי את השליח הזה. בית החולים היה שומם ממבקרים, ואילו הייתי צריכה להתמין לגוי שמזמין את המעלית לקומה שלי, הייתי נאלץ להתמין זמן רב, ובפרט שגם היציאה למדרגות נעולות חשמלי וצריכים ללחוץ על כפתור פתיחה!!!

(למותר לציין שכל שאלה, מותר ואסור, התייעצנו מראש עם מורה הוראה)

בת שמואל: ש.ג.ב.

הפענוץ לזכות הרבים בסיפור של השגחה פרטית מוזמן לשלוח אל 'ו' שפחה סמואלס נפק: 15326517922 או אל: o.y.wines@gmail.com

פעם סיפרו לפני הגה"צ רבי ישראל סלאנטער זצוק"ל, אבי תנועת המוסר, אהדות איש אחד שמרוב דוחקו וענייתו מת מרעב.

נענה רבי ישראל ואמר: אדם זה לא מת מחמת הרעב אלא מפני מידת הגאווה שהיה לו, כי ברוב גאוותו לא 'התאים' לו לבקש עזרה מאחינו בני ישראל, רחמנים בני הרמנים התנבעים ונותנים בלב שלם ונפש חפצה.

ואילו היה שובר את גאוותו, ומבקש מעט עזרה שירחמו עליו ויתנו לו לחם לאכול, הרי בוודאי היו נותנים לו, אמור מעתה שלא מת אדם זה אלא מחמת הגאווה שבקרב.

ובחיפך אספרה נא טיב מעשה אחד במידה ההפוכה, מכיר אני אחד מעשירי בני ישראל, אשר רגיל תדיר לבוא אצלי להתברך ולהתייעץ בכל ענייניו. עשיר זה זכה לסייעתא דשמיא מיוחדת, ובכל עסק ומסחר שמכניס בו את ידו הרי העסק פורה ומרויח הון ותועפות עד שנעשה לאחד סמלי ההון ועשירי העולם. בהדמנת אחת שאלתי אותו בעצמו, מהו סוד קסם הצלחתו, הרי לעומת זה רדע שהרבה מעשירי העולם הגם שיש להם הרבה רווחים יש להם מאידך גם ירידות חדות בעסקיהם, וכיצד מצליח הוא כמעט בכל מקום להתעלות ולהרוויח.

ענה לי האישי שאין כאן לא 'קסם' ולא מופת, והוא דבר פשוט ביותר, כי דרכו מאז ומקדם שלא לסמוך רק על עצמו ועל דעתו בעסקים אלא הוא חוקר ודורש בכל עסק ועסק בטרם משקיע הוא באיזה מקום מה דעת המומחים בענין, ואינו מתבייש לשאול ולחקור שוב ושוב ולברר אצל כל מי שיוכל לסייע בדבר, ובכך ממעיט ביותר את אחוזי ההפסדים וקרוב הוא יותר אל הרויח מן ההפסד.

ומטנו נקח לעבוד את השם, שאף ההצלחה הרווחנית כמו ההצלחה הגשמית עיקרה טמון בשבירת הגאווה, ואין להתבייש לשאול ולבקש עצה בכל דבר, כמ"ש (אבות ב ה) 'אלא הבין למד'. ובאם לא הבין מרובו בפעם הראשונה, לא יתבייש לחזור ולשאל שוב ושוב עד שיוזכה לעמוד על האמת, ובה מובטחת לו הצלחה טובה וישירה.

- > * < -

שמעתי ממחז' הגה"צ רבי חיים אורי פריינד שליט"א חבר הבד"ץ פה עיה"ק ת"ו, טיב מעשה נפלא שיש בו הרבה מוסר השכל.

הגה"ק רבי עקיבא אייגר זצוק"ל נצרך פעם לצאת לנסיעה רחוקה, ובערב שבת קודש עם שחר נקלע בדרכו אל העיר הגדולה לאלקים 'קילשבורג', שם כיהן ברבנות באותה עת רעו וידידו הגאון המפורסם רבי מרדכי בנעט זצוק"ל שהיה רב העיר, ורב המחלל של כל מדינת 'מערון' והגלילות.

חכך הגרע"א בדעתו ברוב ענוותנותו, באם יכנס לביקור אצל חברו המרא דאתרא הרי בוודאי מן הנימוס יצטרך להזמין להיות אורחו לשבת קודש, ושמא אין הם מוכנים לזה. וגם חשש שמא יצטרך הרב לכבד אותו במשך השבת, ויפיע בזה מעבודתו הרמה בשבת קודש עם בני קהילתו.

לפיכך חיפש לעצמו איזו שהיא אכסניה קטנה צדדית ושקטה ואכן מצא את שאהבה נפשו בפונדק קטן ונסתר בפאתי העיר, שם חשב להעביר את השבת בחשקט ולימוד רצוף בהתמדה ושקידה כדרכו בקודש.

כשנכנס אל הפונדק התקבל בכבוד ובסבר פנים יפות, לשאלתו של בעל הבית לוותו, אמר שהוא 'מלמד' מפוזנא... ורוצה להתארך כאן בפונדק, ולאחר השבת ימשיך בדרכו.

לאחר שסידר את חפציו בחדרו, ביקש רבי עקיבא איגר לברר מי הוא השוחט ששחט כאן את הבשר לכבוד השבת, אמר בעל האכסניא: אני הוא השוחט כאן!

אפשר בבקשה לבדוק את החלף? - ביקש רבי עקיבא איגר. בבקשה אמר האישי, והראה לפניו את הסכין של הלחם...

נחרד הגרע"א עד מאד, כיצד ניתן לסמוך על שוחט כזה, המאכיל את ישראל נבלות וטרפיות?

על אחר הבין שמן ההכרח להציל את כל היהודים שקנו כאן בשר לשבת קודש מאכילת בשר פיגולים. - במצב שכזה לא נותרה ברירה לפניו, עתה היה מוכרח להיכנס לביקור בבית המרא דאתרא, כדי להעמידו על המכשלה הגדולה שהתגלתה במחנהו.

כשהגיע גאון ישראל וקדושו לבית הרב התקבל שם בכבוד מלכים הכל ששו וחרדו לקראתו, הרב הקדוש המרא דאתרא יצא לקראתו להקביל את פניו, וכך נכנסו שני גדולי עולם אלו יחדיו הביתה באהבה ובחיבה גדולה, תיכף התפתחה ביניהם שיחה תורנית עמוקה כדרכם של תלמידי חכמים. לאחר מכן ביקש הגרע"א מכל הנוכחים לצאת מן החדר, ומשייצאו כולם שאל הגרע"א את הרב כיצד יתכן להעמיד 'שוחט' שכזה בעיר חשובה ורוממה המלאה חכמים וסופרים ידאים ושלמים, הלא הוא מאכילם כאן בשר פיגולים!

המרא דאתרא נחרד ונבהל עד עמקי נפשו, ידעתי את האישי דגן, אמר הרב, הוא ידא אלקים תם וישר, | הפשך בעפוד הבא <

טיב החינוך

ספר טיב החינוך למה את החינוך כן כלל משפחה חיה בתורה ומצוות. הספר מלא מן אור ופן מרחיב ומלא אור יאיר ימי ל' האדם. סודי החינוך סודות הדרך כפי הולדת. כמו יודי החינוך כפי התחלת.

הספר מלא עיונים ופירושים על חינוך מן האבות ודרכי טעם. על עמדות הפעולה החיוביות אשר היא אכן הפניה לבין הבנים. על החשיבות כלומר 'אם' ורשע ומה מקיים משמחה אישית. המלחמה מול רשע האבד לילדים כחומר הדרכה מנסה ויחד עם חינוך הילדים להיות והפילה. וחייה סיומת לתקן החרוה והחשיבות שבחינוך כמסורת אבות. הנושא והפנה בדרכי החינוך ועוד.

ספר חסיד לכל הורה ומחנך
גם למה שחיוך.

מפר חינוך
לכל הורה ומחנך

מאוצרו המצטבר של
הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

להשיג בחנויות הספרים המובחרות
הפצה ראשית מרכז הספרים בהנהלת הרב יצחק פרידמן | 05-6194114

ומעולם לא היה שוחט!
תיכף הורה הרב לקרוא אליו מיידית את אותו בעל אכסניא והרב ואורחו המתני לקראתו. תוך שעה קלה הובלה האיש אל הבית ומיד עם כניסתו שאלו הרב: אמור האמת! מי שחט לך את העופות לשבת? הש"ב המקומי, ענה האיש, הלא הוא השוחט שהעמיד הרב כאן לכל בני העיר! והלא לאורחי הרם דגן אמרת שאתה הוא השוחט! - שאלו הרב במפניו. כן, התחייך האיש ואמר בדרך צחות: אם הוא 'מלמד' בפחוגא הרי אני 'שוחט' בניקלשבורג...

התברר שבעל האכסניה הכיר את הגרע"א היטב ותיכף משהגיע לאכסנייתו והציג את עצמו כמלמד פשוט מפתוגא הבין שכונתו להסתתר כאן במשך השבת. אך הוא נבון מאוד בדבר, כיצד ניתן להעלים מן הרב המרא דאתרא ומכל בני העיר את ההפתעה הגדולה על האורח הדגול שנמצא במצוינותם... גאון ישראל וקדושו יישב כאן בהשקט בתוך בני העיר, והם לא יידעו ולא כלום? - לפיכך התחכם להציג את עצמו כשוחט... ולהראות את סכין הלחם לפניו... שהבין שמתוך כך יאליץ הגרע"א לגלות עצמו בפני הרב כדי לתקן הדבר, וכך ייודע בעיד דבר הגעתו של האורח החשוב.

בסיום הביקור, פנה הגאון רבי מרדכי בנעט לדעתו הגרע"א ואמר שמתעה שכבר נתפרסם דבר הגעתו הנה לשבת קודש, מבקש הוא ממנו שיישארה להתארח בביתו, וכל הוצאות השבת עליו. מתחילה ניסה הגרע"א להתחמק, שאינו רוצה להפריע למהלך השבת הנהוג כאן, ושלא יפול עליהם למטלה, כאשר לא הודיע מראש אל בואו. בעדינות נפשו ובענותנותו הגדולה ניסה לברר, אם ישנה אולי איזו עיירה קטנה הסמוכה לניקלשבורג, שניתן עוד להגיע שם בעוד היום גדול.

אבל המרה"ם בנעט הפציר בו מאוד, ואמר שאינו מפריע חיליה כלום אדרבה, יהיה זה לכבוד לו ולבני ביתו ולכל הקהילה הקדושה שייזכו לאורח חשוב ונעלה כזה, ויש בכך הרמת קרן התורה, והרמת כבוד השבת!

משראה הגרע"א כי לא נותרה ברירה לפניו, ונשארה להתארח בביתו של הרב. עד מהרה עשתה השמועה כפניים ברחבי העיר שהגאון הקדוש נמצא בעיר בביתו של הרב, והכל הצפו לדאות בזיו הדד קדשו.

הרב המרא דאתרא כיבד את הגרע"א למסור 'דרשה' בשבת אחר הצהריים בבית הכנסת הגדול שבעיר, ואכן בערב שבת מבעוד מועד פרסמו ברחבי העיר 'מראי מקומות' לדרשתו של הגאון, כדי שיוכלו התלמידי חכמים והלומדים להבין עצמם היטב לקראת הדרשה הגדולה.

השבת עברה עליהם בטוב ובנעימים כל בני העיר נהרו במשך השבת להשתתף בתפילותיהם של שני עמודי עולם יחיד, ולזכות לברכה מן האורח הרם.

גולת הכותרת של השבת היתה כמובן הדרשה הגדולה, במשך כל אותה שבת ישבו צודבים צעירים וקונים יחד עם לומדים מופלגים בכל בתי המדרשות שבעיר, להבין את עצמם בלימוד המראי מקומות כדי שיוזכו להבין היטב את פלפולו העמוק של הגרע"א שהיה מפורסם בכל העולם בגאונותו העצומה.

בגיע העת היה בית המדרש הגדול מלא מפה לפה, אלו שלא הצליחו להיחזק פניהם הצטופפו סביב התלונות, כדי לזכות לדאות ולשמעו את הדרשה כראוי. - והנה הושלך הס. הגאון הגדול רבי עקיבא איגר נראה צועד בהדרה, כשהוא נתמך בידו של הרב המרא דאתרא שניהם נכנסו יחדיו לבית המדרש. הרב התיישב על מקומו שבמורת הגרע"א עלה במדרגות ארון הקודש, נשק לפרוכת הן בנושא תפילה חרישית, ואחר ניגש אל הדוכן ובקול גדול נעיים פתח בדרשתו.

לאחר שפתח בכבוד אכסניה כדן (ברכות סג) ובבקשת רשות

לאחר הפצרות מרובות נאות להסיר ממנו שתי שערות.
לאחר זמן נולד לרבי משה מרדכי ילד נוסף, ונכנס לשבר לרב, ולקבל ממנו ברכת מול טוב. - אמר לו הרב: שמח אני שבאתו חיפשותיך זה כמה ברצוני לבקש ממך מחילה על כך שכשבאת הנה עם בן חתן החלאקה, לא הסכמתו מיד לגווח את שערות ראשו, התבוננתי בדבר והגעתי למסקנא, שזה היה 'עקשנות ורשעות'!!!

אדם גדול ענק שבענקים לא התבייש לחזור בו ולומר טעיה, לחפש את הבן אדם ולבקש מחילה מלפניו, עד כדי התבטאות קשה שכזו על עצמו, שהיה זה 'עקשנות ורשעות', שומו שמים! עד היכן מגיעה מדרגת הענוה!

- > * <-

אחד מגדולי הרבנים בירושלים הגיע אצלו פעם אדם שהיה מלפנים עשיר גדול מאוד, ולפתע פתאום בבת אחת נהרף עליו הגלגל מטה מטה ונעשה 'יורד', במסחר אחד ששלח את ידו שהתברר כעסק ביש ביותר יד עד כדי שהושיבוהו על כך במעצר. ובא לפני הצדיק לבכות במר נפשו, ומי שלא עבר נפילה כזו קשה לו מאוד להבין גודל ייסורי הנפש הללו, של עשיר שנעשה יורד רחמנא ליעלן.

שאל הרב הצדיק את העשיר כמסיו לפי תומו, ומה אומרת אשתך על נפילתך?

אמר האיש, שמיד מתחילה כשהגיעה הצעת מסחר זו היתה אשתו כל העת מזהירה ומתריעה בפניו שלא יעשה העסק עם אותו אדם כי מרגישה כאן איזה דבר חשוד, ושהוא עוד יכניס אותך אל המקום ששמו 'בית כלא'! כן היתה חוזרת ומוזרת, כמבואר בגמרא (בבא מציעא פד). שאשה מכרת יותר באורחים. - אבל אני לא שמעתי לדבריה, וחשבתי לעצמי, אני אינני מתערב לך בסדרי קילוף החפוח אדמה ובישול החמין... כן אל התערבי בעסקים שלי...

אכן זו היא עבדה תמידית בחיים, לבטל את הגאווה העצמית ולהיות קשוב ומוכן לשמוע ולקבל תוכחת מוסר, ולהודות בפה מלא שגם הוא יכול לטעות ועושה הרבה טעויות בחייו. ולהבין ולהשכיל בכל הרמזים שהשם יתברך שולח ומרמז לו דבר יום ביומו, שהתנאי הראשון לזה הוא הביטול והענוה, שהאדם משבר נאותו ומסכים לשמוע דבר השם יתברך אליו.

וזאת למדין אנו גם ממשה רבינו ע"ה אבי החכמים והנביאים, שביום אחד פתאום הגיע אצלו יתרו גוי ממרחק, ועשה מהפכות אדירות של מינוי שבעים ושמונה אלף ושש מאות דיינים, שזו מהפכה גדולה בישראל, וקיבל משה רבינו את עצתו, והכניע וביטל עצמו כלפי חותנו, ללא שום שמץ גאווה.

- > * <-

מעשה בבחור אחד, שכל שידוך שהוצע לו דחה, זה לא מתאים לרמה שלי... זה לא מתאים למשפחה שלי... זה לא מספיק לפי דרגת היראת שמים שלי... וכנהג רבות.

והנה מרן החזון איש וצוק"ל שלח להציע לו הצעה של בת גרושה אחת, או בת אחרת צולעת, שבהיותו בחור מבוגר יחליט מה עדיף לו בין השניים... השליח אמר שמתבייש להציע זאת יען כי הבחור ייעלב ויפגע מאד, שמציעים לו שידוך מוזר שכזה. - אך החזון איש אמר: תגיד לו שאני שלחתי אותך!

ואכן השליח עשה את שליחותו, ולאחר מכן מיד התארס הבחור עם בת רגילה בריאה וטובה מבית רגיל, בשעה טובה ומוצלחת. הסביר החזון איש, שהתנהגותו של אותו בחור מקורה בגאווה שהחזיק מעצמו כעילוי מטובי הבחורים שבישיבה... ולכן דחה כל הצעה שבאה לפתחו. - אך כאשר התברר וראה איזה הצעות מגיעים אליו... בחורה גרושה או צולעת... זה הוריד לו את הגאווה העצמית (די פארשטינקען גאוה) וממילא כבר הסכים בדעתו גם להצעות אחרות... והוא פלא. [טיב השידוכים חלק ראשון לבחורים, שער השידוכים פרק רביעי אות ב].

סיפר הגאון רבי משה מרדכי שוליצר זצ"ל, שנכנס פעם אצל מרן הסטייפלער וצוק"ל בעל "קהלות יעקב" עם בנו בן השלוש שערך לו "חלאקה", וביקשו לגווח מעט משערות ראשו, כאשר נוהגים ישראל לבקש מן הצדיקים לעשות הפאות לראש התינוק.

אמר לו הסטייפלער בחריפותו הידועה לכל דבר שגרורי ריח של כבוד נודף ממנו: "איך בין נישט קיין שערעדי?" [אינני ספר...]

מוקד הזמנות ספרים • של הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א • קו הזמנות של מכון טיב 0733-22-76-09

shviti1@gmail.com | 05276-10455 078-3331109 טל: רה' ישעיהו 7 ירושלים | רה' ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רה' יעקב ורמז להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגזינין ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לרפוס) בקובץ ההדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173